

Søndag septuagesima 2024

Salmer: 744, 263, 714, 728, 6

Kom, Herre Jesus. Amen.

Job 9, 1-2, ApG 17, 22-34, Matt 25, 14-30

Jeg tror, at mange præster har en angst for – når de taler om de dødes opstandelse og Kristi genkomst til dom – at ende som Paulus på Areopagos, der oplevede at blive afvist af sine tilhørere med enten en hånlatter eller et skuldertræk og en høflighedsfrase, der mere end antydede, at han ikke skulle regne med, at de ville se eller høre ham igen. Det er nok især dommen, der forekommer mange uspiselig, man vil jo så nødig skræmme folk væk, og selv har jeg da også mere end én gang forsøgt at bortforklare den ved forskellige teologiske krumspring. For vi føler os tryggest ved en altfavnende, rar gud, der **ikke** dømmer. Men det er forkert, og som jeg sagde sidste søndag, så skal vi vide, at hvor vi afviser Guds dom, dér falder altid andre

domme, nemlig vore egne, for vi lever aldrig i et magttomt rum. Der er altid nogen, der vil lede og dømme, hvis ikke Gud gør det.

Det er vi for tiden vidner til i den ulykkelige sag om den forurenede jord hos virksomheden Nordic Waste, hvor der drives klapjagt på hovedaktionæren, som indtil videre ikke ser ud til at have gjort noget som helst ulovligt. Men fordi han er hovedrig, har mange talenter, for at tale evangelisk, forventes han at bruge dem på oprydningen; folkestemningen med ledende politikere i spidsen vil altså høste, hvor de ikke har sået og samle, hvor de ikke har spredt. Sagen viser, at hvis vi smider Gud ud, fordi vi ikke vil dømmes af ham, så kommer der en anden i stedet, en småtskåren gud, der næres af misundelse og trangen til at stille sig retfærdigt an overfor andre, en gud, der end ikke anerkender lighed for loven. Når vi er så optaget af milliardærens mange penge og hvordan han bør bruge dem, så viser det, at vi lader os styre af mammon, men – hørte vi også Paulus

sige – når vi er af Guds slægt, må vi ikke mene, at guddommen ligner noget af guld, sølv eller noget andet jordisk. Det er dog desværre en sådan gud, der trives overordentlig godt i vort lille land. Når misundelsen raser, glemmer vi, at når aktionærer ifølge vore love ikke kan gøres økonomisk ansvarlige for en konkursramt virksomhed, så er det fordi, vi netop gerne ser talenterne yngle; vi vil gerne have, at folk tør investere i virksomheder til gavn for skatteprovenuet, som siges at komme alle til gode. Man skal kunne investere i glad tillid, og tør folk ikke investere, fordi de udover at miste deres penge, hvis en virksomhed går konkurs, også skal hæfte for ikke udførte opgaver som i tilfældet med Nordic Waste, vil det kunne ses på den økonomiske vækst, som vi også holder meget af i Danmark. Det er jo således, at når det regner på driftige, rige mennesker, så drypper det også på os andre.

Disse nationaløkonomiske betragtninger kan give en forforståelse af hvad, der er på færde i evangeliet. Det

handler nemlig om, hvad hhv. angst og tillid gør ved folks måde at handle på. Jesus lader tjeneren med den ene, nedgravede talent blive kastet ud i mørket, hvor der er gråd og tænders gnidsel, han lader ham dømme efter den målestok, tjenerens opfattelse af Gud er; en hård herre, der høster, hvor han ikke har sået, og samler, hvor han ikke har spredt. Tjeneren har altså sat sig på hænderne af angst, men derudover bilder han sig ind, at han kan skærme sig mod denne hårde gud, holde ham fra livet ved at føre sag overfor ham: »*Se, her har du, hvad dit er!*« siger han frækt til sin herre, da han giver ham den jordslåede talent. Og så ender det, som det gør. De to andre tjenere har derimod fornemmet, at de netop er blevet betroet noget, og fordi de er blevet vist den tillid, går de selv tillidsfuldt ud og får talenterne til at yngle, den ene mere end den anden, men herren gør ikke forskel på dem, han lader dem begge gå ind til sin glæde.

Fortællingen her er en del af en tale, Jesus holder for sine disciple om sin forestående død og genkomst, og

hvad er det så, han betror dem? Ja, han betror dem – og os – sig selv, han holder intet tilbage, og dermed kan også vi modtage vort liv af hans hånd, som noget betroet, noget værdifuldt, som vi i tillid til hans store kærlighed skal investere i vor næste, i andre mennesker, ved at være tro i det små, i det daglige. Og det kan vi kun, hvis vi forstår, hvor stor en Gud, vi har.

Det har Selma Lagerlöf formuleret på en vidunderlig måde i Gösta Berlings saga, hvor hun bl.a. fortæller om »Guds sendebud«, Kaptajn Lennart, der oplever skæbnens ugunst, da han p.g.a. menneskers træskhed bliver uskyldigt dømt for et tyveri. Han tilbringer fem år i et fangenskab, som mærker ham fysisk, og da han vender tilbage, vil hans kone, der ellers har været ham tro og ventet ham, ikke tage ham tilbage p.g.a. nogle forviklinger, som det vil føre for vidt at komme ind på her. Da døren lukker sig efter konen, står Kaptajnen står alene tilbage, og han får den tanke, at Gud har brug for ham, så han vandrer videre for at forkynde evangeliet.

Han kommer til en gård, hvor en rig bonde ligger for døden. Bonden kan ikke rigtig give slip; han beder om at blive flyttet fra køkkenet til stuen og tilbage igen, rastløs ligger han og fabler om, hvor flittig en arbejder, han har været. En god husbond for både familie og husfolk, han har ikke pisket på hestene eller ladet køerne sulte om vinteren, han har pløjet alle plovfurer lige, udtørret moser, bygget større lader og meget andet. Familien og tjenerne gentager i kor hans fortjenester, som kan det åbne himmerigets porte for ham. Bonden og hans folk fører - som tjeneren med den ene talent – sag overfor Gud og siger: *»Her har du, hvad dit er!«*

Ind træder da Kaptajn Lennart, som af ånden er blevet ført til gården, og han forfærdes over bondens indstilling. *»Min ven, min ven (...) har du betænkt, hvem den herre er, for hvis åsyn, du snart skal stedes?«* spørger han bonden, og så klinger ordene, som vi hørte fra Jobs bog med i det næste han siger: *»Han er en stor Gud, en vældig Gud. Verdener er hans agre, stormen*

hans hest, store himle skælver under hans fodtrins vægt. Og du stiller dig overfor ham og siger: »Jeg har kørt i lige furer, jeg har sået rug, jeg har hugget skov.« Du ved ikke, hvor mægtig den Herre er, til hvis rige du drager!»

Da Kaptajn Lennart har fået bonden til at forstå, at han skal gå til Gud med ydmyghed, kan bonden endelig dø fredeligt, og Guds sendebud drage videre.

Ja, vidste vi bare, hvor stor og mægtig vor Gud er, at han, der skabte Løven og Orion, Syvstjernen og stjernebillederne på sydhimlen, er den samme Gud, som viste sig for os i sin søn Jesus Kristus, så ville vi se på verden og vore medmennesker med et helt andet sind. Så ville vi vide, at der kun er én, der har ret til at høste, hvor han ikke har sået og samle, hvor han ikke har spredt. Hvis vi forstod, at overfor en sådan Gud kan vi ikke komme anstigende med vore egne gerninger, vor egen moral, fordi vi har modtaget alt af ham som en betroet talent, så ville vi mærke hans glæde allerede her i livet som en forsmag på, hvad der venter os engang. Så

ville vi ikke være optaget af, om en rigmand har mange kostbare biler stående i sin samling, for vi ville vide, at han ikke kan tage dem med ind den Guds rige, hvor der rides på storme, og under hvis fodtrin himle skælver. Vi ville være mere optaget af, om det pund, vi selv fik givet, har båret rente, og mange gange må vi erfare, at har det båret rente, så var det, når vi mindst vidste af det. Det var i de tider, hvor vi aldrig fik den tanke, at vi gjorde godt, men bare gjorde det.

Og det er vel det, vi som kristne må leve livet på: at vi må sætte al vor lid til den Gud, som **både** er frygtindgydende **og** barmhjertig. Men netop kun overfor en sådan Gud kan vi kaste al angst bort og leve glade med hinanden her, indtil vi skal stedes for hans åsyn og for Jesu Kristi skyld gå ind til hans glæde.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.